

ט"ו אדר ה'תשפ"א		כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	16:55	18:11	
ת"א	17:16	18:12	
חיפה	17:05	18:11	
באר שבע	17:17	18:13	

אירון של צחוק

פרשת "תצוה"

פרשת "תצוה" פותחת בציווי הבא: **"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֹן זֵית זָךְ כְּפִיתַי--לְמָאוֹר: לְהַעֲלֹת נֵר, תָּמִיד."** (כ"ז, כ')

הוראה זאת להדליק שמן זית זך בנרות המנורה, היא הראשונה בעבודת המשכן עליה מורה התורה, עוד לפני אזכור הקורבנות הבאים מן החי, או קורבן המנחה הבא מן הצומח.

שלהבת נר התמיד, לוחשת דברים חשובים באוזנו של היחיד בישראל. בגמרא במסכת סוטה (כ"א) דרשו חז"ל שהתורה נמשלה לאור שנאמר: **"כִּי נֵר מִצְוָה, וְתוֹרָה אוֹר..."** (משלי ו' כ"ג), לומר לך מה האור מגן על העולם אף התורה מגנה על העולם.

זאת ועוד: הנר המאיר לאדם, בכוחו לגרש אפלה רבה ולסייע לאדם למצוא את דרכו. מי שעומד באפלה ונר בידו, ראה אבן – ולא נכשל, ראה בור – ולא נפל. כך גם נר תורתנו: **"שֵׁאֵם עוֹסְקִים בָּהּ, מֵאִירָה בְּכָל מְקוֹם."** היא מעניקה כיוון לאדם במבונן החיים היא המאירה לו בשבילי עולם אפלים לבל יכשל, כי מצות ה' ברה מאירת עיניים, והתורה כאור ללומדיה, והכסיל בחשך הולך.

ומוסיף על כך בעל ה"בית ישראל" ממטרסדורף ז"יע על פי מה שכתב החיד"א ז"יע בספרו "שמחת הרגל", שעל ידי שאנו הוגים בתורת משה, אנו ניצולים מגזירת שמד, שכן יש בשם "משה" תוספת אות על "שמד".

זאת ועוד: בפרשה הקודמת, פרשת "תרומה", מפרטת התורה את צווי עשייתם של כלי המשכן, בהם הארון, הכפורת והכרובים, השולחן והמנורה. לאחר מכן, מצווה התורה על בניית המשכן, יריעות המשכן וקרשיו, בריחיו ואדניו. בהמשך, מצווה הכתוב על עשיית מזבח העולה שבחצר המשכן, ואת עמודי החצר וקלעיהם. זהו, המשכן מוכן. אך משהו חסר כאן....

אחד מכלי המשכן העיקריים, נפקד מקומו. היכן מזבח הקטורת, מזבח הזהב, שמקומו בין השולחן ובין המנורה לפני הפרוכת?

פרשת השבוע, פרשת "תצוה", מפרטת את עשיית בגדי הקודש של אהרון הכהן ובניו, ואת תהליך חנוכת עבודתם בקודש. חלק זה מסתיים בהבטחת הקב"ה:

"וְנִעַדְתִּי שְׂמָהּ, לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל; וְנִקְדַּשׁ, בְּכַבְדִּי. וְקִדַּשְׁתִּי אֶת-אֹהֶל מוֹעֵד, וְאֶת-הַמִּזְבֵּחַ; וְאֶת-אֹהֶרֶן וְאֶת-בְּנָיו אֶקְדַּשׁ, לְכַהֵן לִי. וְשָׁכַנְתִּי, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְהִיטִיתִי לָהֶם, לְאֵלֵקִים. וְנָדְעוּ, כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם, לְשִׁכְנֵי בְתוֹכָם: אֲנִי, ה' אֱלֹקֵיהֶם." (כ"ט, מ"ג-מ"ו)

פסוקי סיום נאדרים בקודש לפרשת עשיית המשכן. והנה לאחריהם – כאלו בתוספת נלווית - מופיע ציווי נוסף: **"וְעֲשִׂיתָ מִזְבֵּחַ, מִקְטֹרֶת קְטָרֹת ... וְצִפִּיתָ אוֹתוֹ זָהָב טָהוֹר ... וְעֲשִׂיתָ לוֹ זָר זָהָב, סָבִיב." (ל', א'ג-ד')**

על פניו, נראה שהמקום המתאים לצוות גם על עשיית מזבח הקטורת, הוא בעת צווי עשייתם של כלי המשכן, באשר גם מזבח זה הינו מהכלים הפנימיים. אך התורה אינה מצווה על מזבח זה אלא לאחר ציווי עשיית בגדי הכהונה, וציווי שבעת ימי המילואים, שהם חנוכת עבודת המשכן, ונשאלת השאלה מדוע אכן כך הם פני הדברים?

כידוע, המשכן הוא מקום עבודת השם, וכל פרט בו, מורה ומכיל רמזים העשויים לזכך, לרומם ולקדש את האדם לעבודת בוראו.

יש את הקטורת, שהזוהר הקדוש, מאריך בסגולתה להמתיק הדינים ולבטל את הקטרוגים. אהרון עצר את המגיפה באמצעות הקטורת, וחז"ל אומרים שגם אמירת פרשת הקטורת מסוגלת לפעול פלאות בעולמות העליונים ולהשפיע רוב טובה וברכה, אך כל זאת בתנאי!

בציווי מזבח הקטורת רק לאחר חתימת עניין המשכן וכליו, באה התורה הקדושה ללמדנו, **כי אי אפשר לפעול ישועות ולחולל פלאות באמצעות הקטורת** (אנו יודעים שגם התפילה נמשלה לקטורת – **"תִּפְלוֹן תְּפִלְתֵּי קְטָרֹת לְפָנֶיךָ"** תהילים, קמ"א, ב'), **אלא אם עוברים לפני כן במסלול של ההתעלות וההתקדשות**: זיכון המידות, שמירת הלשון, קדושת האכילה לימוד תורה, ועבודת ה' בהתלהבות (המסומלים בכלי המשכן).

היה זה בימיו של הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א (יום ההילולא יהיה בשבוע הבא כ"א באדר) לפני כמאתיים וחמישים שנה.

לרבי משה לייב מסאסוב זיע"א - אחד הרבנים החשובים של ברוד שבגליציה, היה בית מדרש גדול והוא נהג את רבנותו ביד רמה. היו לו הרבה בעלי בתים חשובים, וראש הקהל של בית הכנסת שלו, היה עשיר גדול ובעל צדקה, ואחד מעמודי התווך של הקהילה.

פעם אחת קרה שבתו הצעירה של ראש הקהל חלתה במחלת מעיים קשה ל"יע, כל מה שאכלה לא התעכל ושום מאכל לא הצליח להישאר במעיה, ומצבה הלך והתדרדר. אביה לקח אותה אל טובי הרופאים אך אלה לא היו מסוגלים להושיעה, הוריה היו מיואשים ולא ידעו את נפשם.

בדיוק באותו זמן בא לברוד אחד מחסידי רבי אלימלך, וכאשר שמע על צערן של הגביר, יעץ לו לקחת את בתו אל רבו לליזענסק באומרו כי רבי אלימלך הוא צדיק גדול ובעל מופת, אשר עזר ליהודים רבים בעצתו וברכתו.

הגביר לא היה חסיד והוא ידע מעט מאד על אדמורי"ם וחסידים, אך מה לא עושה אבא כדי להביא מרפא לבתו, הוא לקח איפוא את בתו ונסע עמה לליזענסק. בבואם אל הרבי, שפך הגביר את מר שיחו וביקש כשדמעות עומדות בעיניו להציל את חיי בתו. הרבי ביקש את הרבנית לבשל מעט דייסה, ולתת לחולה כפית או שתיים, הרבנית עשתה כן וראה זה פלא, הילדה בלעה את הדייסה ולא הקיאה אותה, אלא אפילו ביקשה עוד, היא תיכף הרגישה טוב יותר ונראה היה בעליל כי שינוי גדול מתחולל בה. אז אמר הרבי לגביר לנסוע הביתה, לתת לילדה בימים הראשונים מאכלים קלים בלבד, ובעזרת רופא כל בשר ומפליא לעשות היא תהיה בריאה לחלוטין. האב המאושר הביא את בתו הביתה והיא אכן נרפאה עד מהרה ולמחלתה לא נשאר זכר.

הגביר לא חדל לספר על נפלאות הרבי מליזענסק, וניסה להשפיע על הרב של ברוד ולשכנעו שישע לליזענסק כדי להכיר אישית את הרבי.

לרבי משה לייב לא התחשק לעשות נסיעה כזו, לא התקבל על דעתו שהוא הרב של ברוד שיש לו קהילה חשובה, בה מחזיקים אותו כגדול בישראל, יסע אל רבי של חסידים, הוא גם חשב שזה ביטול תורה וחבל על הזמן. הגביר שלא היה מסוגל להבין מדוע מהסס הרב ולא רוצה לנסוע, המשיך במאמציו כדי לשכנעו, וביקש שהרב יעשה לו טובה אישית ויסע אל הרבי לליזענסק. לבסוף כדי לא לאבד את ידידותו של הגביר שהיה ראש הקהל, הסכים ר' משה לייב לנסוע לליזענסק לשבת.

בבואו לליזענסק בחצות היום הזמין הרב לעצמו מקום באכסניה, התרחץ והחליף את בגדיו לבגדי שבת והלך כדי לתת שלום לרבי אלימלך.

הוא דימה בנפשו, שהרבי מנהל חצר גדולה ומפוארת ממש גינוני מלכות, ולהפתעתו מצא כי הוא גר בדירה צנועה למדי, שאין להשוות אותה אפילו עם הדירה שלו בברוד. מילא, חשב, אין בעניות משום פחיתות כבוד, אולם לפחות שהרבי יפגין בפניו עושר גדול בתורה ובחכמה.

נכנס איפוא הרב של ברוד אל רבי אלימלך, בירך אותו לשלום, הציג את עצמו ואמר מניה וביה, כי הוא לא היה בא כדי לגזול את זמנו של הרבי, אלמלא רצה לעשות טובה לאחד מחשובי הבעלי בתים שלו, הגביר פלוני בן פלוני. הרבי השיב לו ואמר כי הוא שמח מאד להכיר את רבה של ברוד שיהיה אצלו אורח חשוב ומכובד. יושב איפוא ר' משה לייב ומחכה לשמוע דבר תורה או איזה דבר חכמה עמוקה, אולם כנגד זה אומר לו רבי אלימלך בוז הלשון: ר' משה לייב, אספר לך מעשה:

פעם אחת היה גיבור גדול שהרג אריה וכדי שכל האנשים יידעו ויזכרו תמיד איזה גיבור גדול הוא, לקח הגיבור ופשט את עורו של האריה, מילא את העור בקש ועשה ממנו פוחלץ, ולאחר מכן, העמיד את פוחלץ האריה בפתח ביתו. באו כל חיות היער כדי לחלוק כבוד למלך היער, אחד אחרי השני באו והשתחוו לאריה שהוא מלך כל החיות.

היה ביניהם שועל אחד שהוא ערום מכל החיות, וכאשר הוא ניגש כדי לכרוע ברך בפני המלך, ראה שמשוהו אינו כשורה, המלך אינו מגלה שום סימן חיים. ניגש איפוא השועל בזיהירות ומשך קלות בזנבו של האריה, אחרי שראה שאין האריה מגיב על ההתגרות, הרהיב השועל עוז בנפשו ובעט קלות ברגלו של האריה המת. שוב אין תגובה, עתה כבר לא יכול השועל להתאפק, וקרא בקול גדול: תראו רבותי, המלך שלנו מת, זהו אריה מת, ובפני אריה מת אין צורך לכרוע ברך ולהשתחוות. באומרו

היה ביניהם שועל אחד שהוא ערום מכל החיות, וכאשר הוא ניגש כדי לכרוע ברך בפני המלך, ראה שמשוהו אינו כשורה, המלך אינו מגלה שום סימן חיים. ניגש איפוא השועל בזיהירות ומשך קלות בזנבו של האריה, אחרי שראה שאין האריה מגיב על ההתגרות, הרהיב השועל עוז בנפשו ובעט קלות ברגלו של האריה המת. שוב אין תגובה, עתה כבר לא יכול השועל להתאפק, וקרא בקול גדול: תראו רבותי, המלך שלנו מת, זהו אריה מת, ובפני אריה מת אין צורך לכרוע ברך ולהשתחוות. באומרו

זאת החל השועל לקרוע חתיכות מעורו של האריה המת, ומה שנשאר ממלך החיות היתה ערימה של קש.

רבה של ברוד ר' משה לייב נשאר המום ולא ידע את נפשו, זה מה שיש לרבי אלימלך לומר לו! לספר לו מעשיה שכזו, הוא רצה לקום וללכת אך הרבי הקדימו ואמר לו: ר' משה לייב יש לי עוד מעשה לספר לך: היו היה פעם עני מרוד שאף פעם בחייו לא לבש בגד חדש. פעם הסתובב גלגל המזל והאישי התעשר ונהיה גביר גדול. שלח האישי לקרוא לחייט שיתפור לו חליפה חדשה כיאה לגביר, בא החייט נטל מידה וכעבור ימים ספורים הביא את החליפה המוכנה כמעט, כדי לערוך כמה מדידות אחרונות. לבש הגביר החדש את החליפה הלא מוכנה, והחייט מתחיל במלאכתו וכדי להתאימה ללקוח, פה הוא מושך בשרוול, שם הוא מחליק על הכתף כדי שהכל יהיה מותאם על הצד הטוב ביותר. אולם העשיר החדש שמעולם לא תפרו לו חליפה חדשה, חשב כי החייט חומד לו לצון וצוחק ממנו. הוא כעס איפוא על חוצפת החייט וביקש לגרשו מביתו, והחייט מצידו, מצטדק ואומר כי אין הוא צוחק ח"ו מהגביר, אלא שהוא רוצה להבטיח שהחליפה תתאים לו בצורה מושלמת ביותר. ר' משה לייב נפגע עמוקות, מה זה, הרבי חושב אותו לילד קטן שמספר לו מעשיות? הוא קם איפוא אמר שלום והלך, אלמלא היה ערב שבת אחר הצהריים היה חוזר מיד לעירו, בלית ברירה הוא נאלץ להישאר ולשבות בליזענסק.

רבה של ברוד ניסה להתעלם מדברי הרבי ולהוציא מהראש את המעשיות ששמע ממנו, אולם הדבר לא עלה בידו. הוא ניסה איפוא לחשוב מה התכוון הרבי בספרו לו את הסיפורים הללו, מדוע הוא סיפר אותם דווקא לו, ואיזו שייכות יש למעשיות אלה אליו? וככל שהוא העמיק לחשוב, הגיע למסקנה כי לסיפורים הללו משמעות עמוקה לגביו. הרי גם חז"ל המשילו לעתים קרובות משלים בעלי תוכן חינוכי ורוחני נעלה, הוא גם זכר כי בגמרא ובמדרשים נמשלים תלמידי חכמים לעתים קרובות לאריה, האריה שבחבורה, נראה איפוא כי הרבי רצה לומר שיכול משהו להיות למדן גדול, אריה ממש, אולם אם חסרה לו החיות האמיתית החיות של התורה, הוא אינו אלא אריה של קש פוחלץ לא עליו, מובן מאליו הוסיף הרב של ברוד לשזור את חוטי מחשבותיו, מובן מאליו כי החיות אינה מתבטאת רק בלימוד התורה אלא גם בצורה שבה מתפללים, מקיימים את המצוות ובכל ההנהגה היומיומית של האדם היהודי, כל זה צריך להיות בחיות ובחמימות ואם אלה חסרים, הרי שמן השפה ולחוץ יכול משהו להיראות כאריה אולם לאמיתו של דבר, הוא אריה של קש בלבד.

מענין לענין נזכר ר' משה לייב, כי בתורה שכתב ושבעל פה, מכוונים מצוות ומעשים טובים, כמו גם מידות טובות כלבושים של האדם, לבושים של הנשמה, והכל צריך להיות במידה המתאימה, אולם מה לכל זה ולרבה של ברוד? ר' משה לייב שואל את עצמו ומנסה להשיב, האם הרבי סיפר לי כל זאת כיוון שיש לכך שייכות מיוחדת אלי? לפתע נרעד רבה של ברוד לעצם המחשבה, שאכן הוא ר' משה לייב רבה המכובד של ברוד, הוא האריה של קש, והוא העשיר החדש שלא הבין כיצד לאפשר לחייט שרצה לתפור לו מלבוש חדש. עתה הבין ר' משה לייב כי הרבי לא התכוון חלילה לבטל אותו, אלא התאמץ לתפור לו לבוש חדש שיתאים למידותיו ולמדרגה שלו, והוא עשה זאת בדרך מחוכמת ולבבית כאחת.

כאשר הוא הכיר בכך, מיד נעלם הכעס שלו והיה כלא היה, והוא חש את עצמו אסיר תודה לרבי אלימלך שהתאמץ לפקוח את עיניו. הוא חזר איפוא אל המניין של הרבי כשהוא מלא ציפיה דרוכה ומתוחה, בפעם הראשונה הוא ראה עתה כיצד רבי אלימלך מתפלל, עורך שולחנות ומשמיע רעיונות עמוקים במושגי החסידות, ששמע מרבו המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א בשם רבו הבעל שם טוב הקדוש זיע"א. רבי אלימלך פתח לפניו עולמות חדשים מלאי אור וחיות שחדרו לעמקי נשמתו, מאז הפך ר' משה לייב לתלמידו וחסידו הנאמן של רבי אלימלך, ושתה בצמא ממעין החסידות. הוא התיישב בסאסוב, החל להפיץ את תורת רבו, והתפרסם מאז כמנהיג צדיק וקדוש, שנמשכו אליו תלמידים וחסידים רבים.

חג פורים אותו אנו מציינים היום, שונה משאר החגים, בכך שמלבד תקנת חז"ל לזכור את הנס בקריאת המגילה ובשאר מצוות היום, קבעו קודם לכן גם **'תענית'**, לציין את צום אסתר המלכה, ואת זעקת מרדכי והיהודים.

ויש לשאול: מדוע לא קבעו תענית גם לפני חג הפסח, יום שזכור בו את שוועת עם ישראל שזעקו אל הקב"ה מן העבודה?

למה בנסי יציאת מצרים אנו חוגגים רק את הניסים, ולעומת זאת בפורים אנו מציינים בצום גם את התפילה והזעקה שקדמה לנס?

ומסבירים חכמים, שהבדל קיים בין נסי יציאת מצרים לנס פורים. ביציאת מצרים הניסים היו גלויים - כשמים הופכים לדם, וכשמש מתלקחת בתוך הברד, כולם רואים ומודים שיד ה' עשתה זאת. וכך גם כשהים נבקע לשניים, ומן יורד נאי השמיים. אבל נסי פורים היו ניסים נסתרים, לא אירעו שם דברים שפרצו את גבולות הטבע. להיפך, הקב"ה אומנם הכין את ישועת ישראל מגזירת הכיליון של המן ואחשוורוש, אולם ללא תשובה, תפילה, זעקה ותחינה שקדמו להם לפני בורא העולם, הם חלילה לא היו מתחוללים, והגזירה לא היתה מתבטלת.

לכן, קבעו חז"ל שנציין אף את הצומות והתפילות שקדמו לנס, כי הם שהביאו בפועל לתשועת ישראל.

פעמים, ששיגרת החיים משכיחה מאתנו את הכוח העצום שיש באמתחתנו ושמו 'תפילה'. לעיתים אנו נקלעים לדילמות חיים שונות, חלקן פשוטות וחלקן מסובכות יותר, וכדי לפותרן אנו מתרוצצים אנה ואנה אחר עצות ופתרונות. בסיפור שלפנינו נזכר ונשן, שלעולם אל לנו להזניח את כלי הנשק הטוב ביותר - חרב אבותינו שמתאים לכל צרה ומצוקה - התפילה.

במדרש רבה (תצוה פר' לח-סד) אומרים חז"ל שהקב"ה אמר לישראל; דברים אני מבקש... ואני מוחל על כל עוונותיכם ואין דברים אלא דברי תורה. אמרו לו אין אנו יודעים, אמר להם בכו והתפללו לפני ואני מקבל... כשנשתעבדו אבותיכם במצרים לא בתפילה פדית אותם? בימי יהושע לא בתפילה עשיתי להם ניסים? בימי מרדכי... כי בכוחה של תפלה לשנות גזירה!

סגולות רבות כבר ערכו האברך ורעייתו, תושבי אופקים, כדי לזכות להיפקד בזרע של קיימא. הם לא זנחו אף טיפול, ונהרו אחר כל עצה, סגולה ותפילה, שרק הגיעה לאזנם.

יום אחד פנה הגאון **רבי שמשון פינקוס זצ"ל** אל האברך המצפה לישועה ואמר לו: "ישנה סגולה אחת שעדיין לא פעלנו, אך כעת אין בידי פנאי לעורכה, אנא בוא לביתי בשעה 12:00 בלילה ונערוך את הסגולה". שעות המתנה לא פשוטות עברו על האברך עד לשעה היעודה. סקרנות עצומה מחד: 'מה כבר יכול להיות שעדיין לא עשינו?' - הרהר האישי - 'הרי עושה אני כברת דרך ארוכה עם רבי שמשון, וכבר הציע לי הכל!', ומאידך צפייה דרוכה: 'הנה מכאן כבר תבוא הישועה בעזיית...'. בדיוק בשעה שנקבעה, הגיע האברך לבית רבי שמשון, והוא כיוון אותו לכיוון רכבו: 'בוא, אנתנו נוסעים לפעול את הישועה'.

'ימה הסגולה?'" - התעניין האברך שלא יכול היה לעצור בעד סקרנותו הגוברת. "המתן בסבלנות" - השיב הרב. הרכב יצא מהעיר לכיוון באר שבע, גמע קילומטרים רבים כשמהצדדים משתקף נוף מדברי שומם, חולות ועוד חולות, ולפתע פונה רבי שמשון לשולי הדרך, מכוון את רכבו לאמצע המדבר, ואומר לאברך ההמום: "כאן תרד!". "מה יש כאן?" - מנסה האברך להבין, שממה! 'אולי הרב מצא כאן איזה קבר של אדם צדיק שאף אדם לא יודע עליו' - הרהר. "ימה נעשה כאן? מה הסגולה?"

"אני הולך" - אמר לו הרב פינקוס - 'אשוב בעוד שלוש שעות, בינתיים תוכל לבכות ולזעוק מנהמת לבד, אף אחד לא שומע אותך מלבד הקב"ה. תבכה, תצוק, תתחנן! וה' הטוב ישמע זעקתך...'. סיפור זה ספר ר' יעקב שכטר שליט"א בדרשה באחת הישיבות. בסוף הדרשה קם אחד הבחורים ואמר: "אני הוא אותו ילד שנולד תשעה חודשים לאחר התפילה בלב המדבר!".

פורים הוא עת רצון לתשובה, ומה שאפשר להשיג ביום הכיפורים בדרך של 'תשובה מיראה', אפשר להשיג בפורים בדרך של 'תשובה מאהבה'. ומקובל מפי גדולי עולם, שסגולה ביום הפורים להשכים בבוקר, ולהרבות בתפילה ובבקשה לפני השי"ת על כל משאלות לבו. זה הזמן לצעוק מכל הלב, לבקש מעומק הנשמה, להקיש על שערי שמים בעוצמה כבירה בלי וויתורים, ולהילחם - ממש כך - כדי לזכות שבים הזה ניושע וינגאל, איש מצרותיו ובעיותיו ברוחניות ובגשמיות, כי עכשו הזמן לפעול, זה הרגע הנכון, זו שעת הרצון!

פּוּרִים הוא גם יום השמחה הגדולה, הפורצת החוצה. ביום זה שמחים ומאושרים עם ישראל על הַיּוֹתֵם הַיּוֹדִים. ואמר הַיְבַעַל שֵׁם טוֹב זֵע"א: אִם שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ, הָרִי שְׁלִשְׁמִיחָה אֵין שְׁעָרִים כָּלָל! כִּי בְשִׂמְחָה אֲמַתִּית מִתּוֹךְ יְרֵאת שְׁמַיִם אֲפָשֶׁר לְהַפִּיל אֶת כָּל הַמְּחַצוֹת הַמְּבַדְּלוֹת בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם שְׁבַשְׁמַיִם.

לע"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל

נלב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל

נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.